

SÍDLIŠTĚ KULTURY S VYPÍCHANOU KERAMIKOU U ROBLÍNA, OKR. PRAHA-ZÁPAD

Daniel Stolz – Hana Smolová

Neolitické sídliště u Roblína bylo objeveno roku 1939 panem F. Prchalem (tehdejším majitelem pole), který zde našel množství neolitických artefaktů. Z toho odevzdal do Národního muzea tři zlomky broušené industrie (NM inv. č. H1-551345–551347) a dva kusy keramiky kultury s vypíchanou keramikou (NM inv. č. H1-551343–551344). Při povrchovém sběru v roce 2013 byla upřesněna poloha a velikost lokality a získáno větší množství artefaktů, které výrazně rozšiřují naše znalosti o zdejším neolitickém sídlišti.

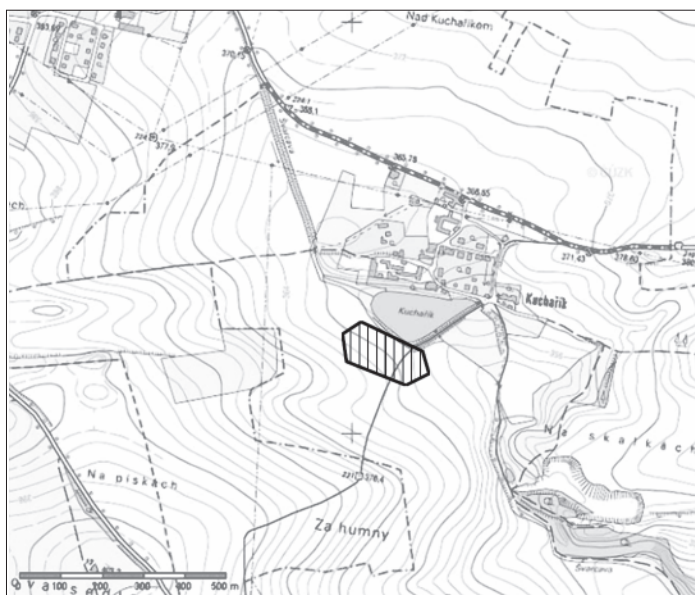
POLOHA A CHARAKTER NALEZIŠTĚ

Lokalita leží jižně od obce Kuchařík (k. ú. Roblín) na mírném východním svahu o nadmořské výšce 358–362 m (*obr. 1*).¹ Nejbližší vodní zdroj představuje potok Švarcava protékající ve vzdálenosti 120 m od středu lokality. Jeho hladina leží o 4–6 m níže, než je střed naleziště. Podloží zde tvoří sprašové hlíny, na které nasedají hnědozemě. V nejbližším okolí převládají sprašové hlíny, paleozoické vápence a prachovce s pokryvem hnědozemě a méně kambizemě a rendziny.

Při povrchovém sběru v lednu roku 2013 (větší část lokality západně od silnice Kuchařík–Roblín) a září 2013 (menší část lokality východně od silnice Kuchařík–Roblín) bylo celkem evidováno 97 ks keramiky kultury s vypíchanou keramikou, 15 ks laténské a pravěké neurčitelné keramiky, 56 ks štípané industrie, 10 ks broušené industrie, 1 ks otloukače a 1 ks tyčinkovitého brousku (mladší pravěk).

Obr. 1. Roblín, okr. Praha-západ. Výřez mapy s vyznačením lokality. Vlevo: poloha lokality na mapě Čech

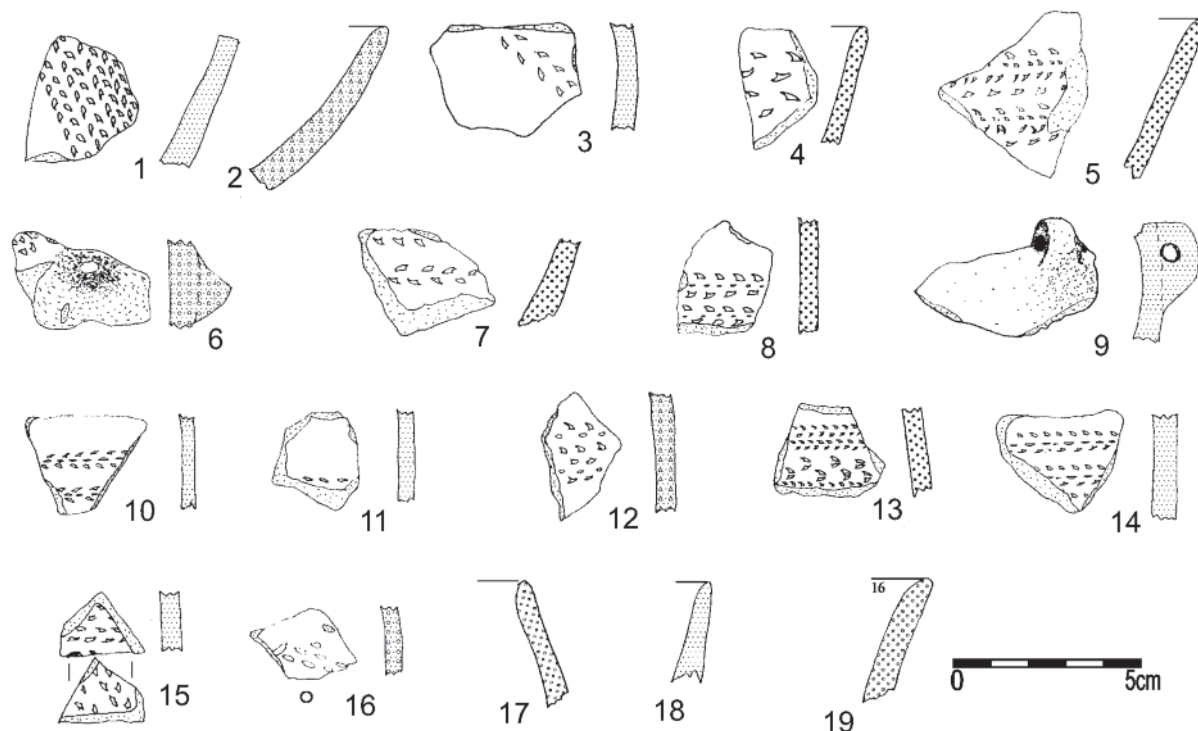

1 S-JTSK: plocha 756809 1053848, 756957 1053734, 757020 1053801, 756923 1053878.

Popis keramiky – viz *tab. 1–3; obr. 2*

Popis štípané industrie

1. Inv. č. S157/1; popis: celý cílový úštěp z bavorského deskovitého rohovce typu Abensberg-Arnhofen; délka: 31 mm; šířka: 21 mm; síla: 6 mm; hmotnost: 4 g; kůra: 1–10 %; patka: upravená jedním úderem; dorzální redukce: ne; opotřebení: ne.
2. Inv. č. S157/2; popis: čepel s ulomenou terminální částí z bavorského deskovitého rohovce typu Abensberg-Arnhofen; délka: 20 mm; šířka: 13 mm; síla: 5 mm; hmotnost: 3 g; kůra: 1–10 %; patka: upravená jedním úderem; dorzální redukce: ne; opotřebení: ne.
3. Inv. č. S157/3; popis: škrabadlo s výraznou ventrální levolaterální a jemnou dorzální pravolaterální retuší na čepeli s ulomenou bazální i terminální částí z bavorského deskovitého rohovce typu Abensberg-Arnhofen (*obr. 3:1*); délka: 32 mm; šířka: 16 mm; síla: 5 mm; hmotnost: 3 g; kůra: 1–10 %; patka: –; dorzální redukce: –; opotřebení: na obou bocích a příčné hraně.
4. Inv. č. S157/4; popis: čepel s ulomenou terminální částí z bavorského deskovitého rohovce typu Abensberg-Arnhofen; délka: 35 mm; šířka: 14 mm; síla: 5 mm; hmotnost: 3 g; kůra: 1–10 %; patka: upravená jedním úderem; dorzální redukce: ano; opotřebení: na jedné hraně; poznámka: laterální kůra na jednom boku byla částečně odstraněna dvěma rydlovitými údery, přes který je umístěn recentní (?) vrub.
5. Inv. č. S157/5; popis: cílový úštěp s ulomenou terminální částí z křemence typu Tušimice; délka: 20 mm; šířka: 18 mm; síla: 3 mm; hmotnost: 1 g; kůra: ne; patka: upravená jedním úderem; dorzální redukce: ne; opotřebení: ne.
6. Inv. č. S157/6; popis: preparační úštěp s ulomenou terminální částí ze silicitů glacienních sedimentů; délka: 29 mm; šířka: 31 mm; síla: 10 mm; hmotnost: 7 g; kůra: 1–10 %; patka: neupravená; dorzální redukce: ne; opotřebení: ne.
7. Inv. č. S157/7; popis: asi celý preparační úštěp z křemence typu Tušimice; délka: 33 mm; šířka: 27 mm; síla: 10 mm; hmotnost: 8 g; kůra: ne; patka: –; dorzální redukce: –; opotřebení: ne.
8. Inv. č. S157/8; popis: čepel s koncovou retuší, vyrobená na čepeli s ulomenou bazální částí z neurčené suroviny (*obr. 3:2*); délka: 30 mm; šířka: 21 mm; síla: 7 mm; hmotnost: 4 g; kůra: 25–50 %; patka: –; dorzální redukce: –; opotřebení: ne.
9. Inv. č. S157/9; popis: čepel s ulomenou bazální částí z bavorského deskovitého rohovce typu Abensberg-Arnhofen; délka: 16 mm; šířka: 11 mm; síla: 4 mm; hmotnost: 1 g; kůra: ne; patka: –; dorzální redukce: –; opotřebení: na obou bocích.
10. Inv. č. S157/10; popis: srpová čepel s koncovou retuší na obou koncích, vyrobená z čepele s ulomenou terminální i bazální částí z bavorského deskovitého rohovce typu Abensberg-Arnhofen (*obr. 3:12*); délka: 22 mm; šířka: 9 mm; síla: 5 mm; hmotnost: 1 g; kůra: 10–25 %; patka: –; dorzální redukce: –; opotřebení: na levém boku opotřebení a srpový lesk.
11. Inv. č. S157/11; popis: celý cílový úštěp z bavorského deskovitého rohovce typu Abensberg-Arnhofen; délka: 23 mm; šířka: 14 mm; síla: 3 mm; hmotnost: 1 g; kůra: 1–10 %; patka: bodová; dorzální redukce: ne; opotřebení: ne.
12. Inv. č. S157/12; popis: zlomená čepel s dorzální pravou i levolaterální retuší ze silicitů glacienních sedimentů (*obr. 3:7*); délka: 20 mm; šířka: 13 mm; síla: 3 mm; hmotnost: 1 g; kůra: ne; patka: primárně facetovaná; dorzální redukce: ne; opotřebení: na levém boku; poznámka: část nástroje.
13. Inv. č. S157/13; popis: celý preparační úštěp ze silicitů glacienních sedimentů; délka: 37 mm; šířka: 17 mm; síla: 7 mm; hmotnost: 3 g; kůra: ne; patka: bodová; dorzální redukce: ne; opotřebení: ne.
14. Inv. č. S157/14; popis: celý přepálený preparační úštěp; délka: 23 mm; šířka: 11 mm; síla: 7 mm; hmotnost: 1 g; kůra: ne; patka: bodová; dorzální redukce: ne; opotřebení: ne.
15. Inv. č. S157/15; popis: čepel s šikmou koncovou retuší a s jemnou lokální dorzální pravolaterální retuší, vyrobená na celé čepeli z bavorského deskovitého rohovce typu Abensberg-Arnhofen; délka: 22 mm; šířka: 9 mm; síla: 4 mm; hmotnost: 1 g; kůra: 25–50 %; patka: upravená jedním úderem; dorzální redukce: ne; opotřebení: ne.
16. Inv. č. S157/16; popis: přepálený zlomek čepele (odpad) z bavorského deskovitého rohovce typu Abensberg-Arnhofen; délka: 13 mm; šířka: 9 mm; síla: 4 mm; hmotnost: 1 g; kůra: 1–10 %; patka: –; dorzální redukce: ne; opotřebení: ne.
17. Inv. č. S157/17; popis: zlomená čepel s konkávní dorzální levolaterální retuší ze silicitů glacienních sedimentů; délka: 27 mm; šířka: 12 mm; síla: 7 mm; hmotnost: 2 g; kůra: ne; patka: upravená sekundární preparací; dorzální redukce: ne; opotřebení: ne; poznámka: část nástroje.
18. Inv. č. S157/18; popis: čepel s dorzální pravolaterální a ventrální levolaterální retuší, vyrobená na čepeli s ulomenou terminální částí ze silicitů glacienních sedimentů (*obr. 3:5*); délka: 19 mm; šířka: 15 mm; síla: 5 mm; hmotnost: 1 g; kůra: ne; patka: upravená jedním úderem; dorzální redukce: ano; opotřebení: na levém boku.
19. Inv. č. S157/19; popis: lehce přepálený cílový úštěp s ulomenou terminální částí z křemence typu Skršín; délka: 25 mm; šířka: 15 mm; síla: 5 mm; hmotnost: 1 g; kůra: ne; patka: upravená jedním úderem; dorzální redukce: ne; opotřebení: ne.
20. Inv. č. S157/20; popis: čepelové jednopodstavové jádro z rohovce typu Český kras (*obr. 3:4*); délka: 28 mm; šířka: 27 mm; síla: 30 mm; hmotnost: 27 g; kůra: 10–25 %; patka: –; dorzální redukce: ne; opotřebení: ne; poznámka: těžební plocha půlkruhovitá; podstava upravena jedním úderem a jedním drobným úderem (k přiložení prostředníku?).
21. Inv. č. S157/21; popis: předjádru z rohovce typu Český kras; délka: 45 mm; šířka: 24 mm; síla: 36 mm; hmot-

Obr. 2. Roblín, okr. Praha-západ. Keramické nálezy. Kresba H. Smolová

nost: 42 g; kůra: 25–50 %; patka: –; dorzální redukce: –; opotřebení: ne; poznámka: neúspěšný pokus o vytvoření jádra několika úderů na jedné straně suroviny.

22. Inv. č. S157/22; popis: spíše drobné jádro těžené bipolárním sbíjením (tj. odštěpovač) než dlátka z rohovce typu Český kras (obr. 3:10); délka: 25 mm; šířka: 21 mm; síla: 12 mm; hmotnost: 6 g; kůra: ne; patka: –; dorzální redukce: –; opotřebení: v případě použití v podobě dlátka se nachází na obou protilehlých koncích.

23. Inv. č. S157/23; popis: čepel s ulomenou terminální částí z rohovce typu Český kras (obr. 3:8); délka: 22 mm; šířka: 10 mm; síla: 4 mm; hmotnost: 1 g; kůra: ne; patka: upravená jedním úderem; dorzální redukce: ne; opotřebení: na obou bocích.

24. Inv. č. S157/24; popis: celý preparační úštěp z rohovce typu Český kras; délka: 15 mm; šířka: 27 mm; síla: 4 mm; hmotnost: 1 g; kůra: 75–100; patka: bodová; dorzální redukce: ne; opotřebení: ne.

25. Inv. č. S157/25; popis: celý retušovaný úštěp z rohovce typu Český kras (obr. 3:3); délka: 22 mm; šířka: 41 mm; síla: 8 mm; hmotnost: 9 g; kůra: 10–25 %; patka: neurčená; dorzální redukce: ne; opotřebení: ne.

26. Inv. č. S157/26; popis: vytěžené úštěpové jádro se změněnou orientací z rohovce typu Český kras; délka: 21 mm; šířka: 12 mm; síla: 16 mm; hmotnost: 6 g; kůra: 1–10 %; patka: –; dorzální redukce: ne; opotřebení: ne; poznámka: pokus o těžbu z několika stran, který se nezdařil.

27. Inv. č. S157/27; popis: úštěp z rohovce typu Český kras; délka: 14 mm; šířka: 15 mm; síla: 5 mm; hmotnost: 1 g; kůra: ne; patka: upravená jedním úderem; dorzální redukce: ne; opotřebení: ne.

28. Inv. č. S157/28; popis: úštěp z rohovce typu Český kras; délka: 14 mm; šířka: 21 mm; síla: 6 mm; hmotnost: 2 g; kůra: ne; patka: neurčena; dorzální redukce: ne; opotřebení: ne.

29. Inv. č. S157/29; popis: část úštěpu z rohovce typu Český kras; délka: 18 mm; šířka: 22 mm; síla: 6 mm; hmotnost: 2 g; kůra: ne; patka: –; dorzální redukce: –; opotřebení: ne.

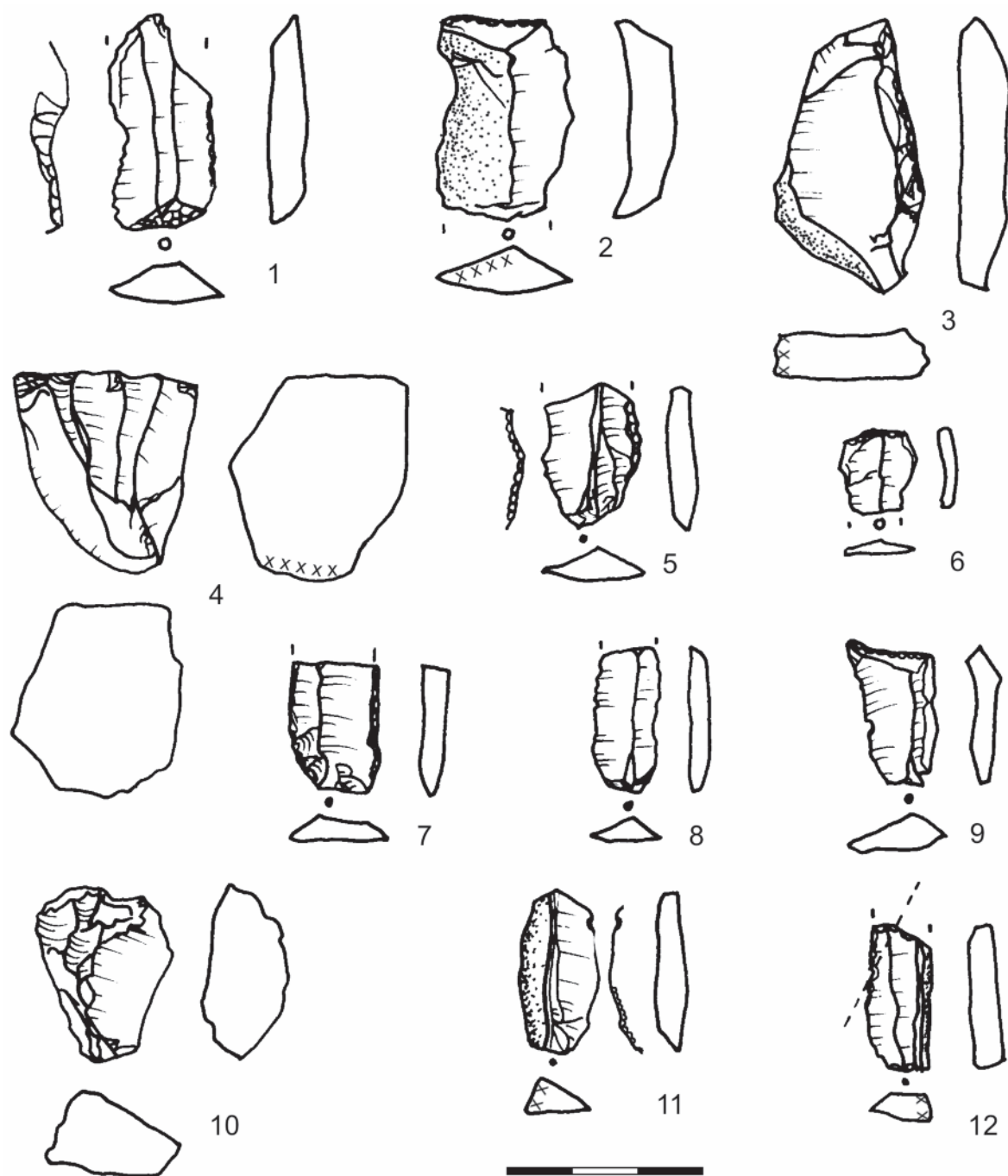
30. Inv. č. S157/30; popis: část úštěpu z rohovce typu Český kras; délka: 19 mm; šířka: 17 mm; síla: 8 mm; hmotnost: 2 g; kůra: ne; patka: –; dorzální redukce: –; opotřebení: ne.

31. Inv. č. S157/31; popis: nehtovité škrabadlo, vyrobené z čepele s ulomenou bazální částí z rohovce typu Český kras (obr. 3:6); délka: 12 mm; šířka: 11 mm; síla: 3 mm; hmotnost: 1 g; kůra: ne; patka: –; dorzální redukce: –; opotřebení: v terminální části.

32. Inv. č. S157/32; popis: preparační úštěp s ulomenou terminální částí z rohovce typu Český kras; délka: 19 mm; šířka: 25 mm; síla: 8 mm; hmotnost: 3 g; kůra: 10–25 %; patka: neupravená; dorzální redukce: ne; opotřebení: ne; poznámka: drobná lokální retuš vzniklá asi při pohybu v ornici.

33. Inv. č. S157/33; popis: celá čepel z rohovce typu Český kras; délka: 20 mm; šířka: 12 mm; síla: 2 mm; hmotnost: 1 g; kůra: ne; patka: neurčena; dorzální redukce: –; opotřebení: ne; poznámka: v bazální části retuš, která zřejmě vznikla pohybem v ornici.

34. Inv. č. S157/34; popis: celý preparační úštěp z rohovce typu Český kras; délka: 11 mm; šířka: 21 mm; síla: 9 mm; hmotnost: 1 g; kůra: ne; patka: upravená jedním úderem; dorzální redukce: ne; opotřebení: ne.

Obr. 3. Roblín, okr. Praha-západ. Štípaná industrie. Kresba A. Sosnová

35. Inv. č. S157/35; popis: celý preparační ústěp z rohovce typu Český kras; délka: 28 mm; šířka: 17 mm; síla: 9 mm; hmotnost: 5 g; kůra: 10–25 %; patka: neurčená; dorzální redukce: ne; opotřebení: ne; poznámka: v terminální části nepravidelná lokální retuš asi vzniklá pohybem v ornici.

36. Inv. č. S157/36; popis: ústěp z rohovce typu Český kras; délka: 16 mm; šířka: 11 mm; síla: 3 mm; hmotnost: 1 g; kůra: ne; patka: –; dorzální redukce: –; opotřebení: ne.

37. Inv. č. S157/38; popis: nepravidelná celá čepel z rohovce typu Český kras; délka: 37 mm; šířka: 8 mm; síla: 7 mm; hmotnost: 2 g; kůra: ne; patka: bodová; dorzální redukce: ne; opotřebení: ne.

38. Inv. č. S157/39; popis: celý preparační ústěp z rohovce typu Český kras; délka: 29 mm; šířka: 11 mm; síla: 9 mm; hmotnost: 3 g; kůra: 10–25 %; patka: –; dorzální redukce: –; opotřebení: ne; poznámka: v bazální části nepravidelná lokální retuš asi vzniklá pohybem v ornici.

39. Inv. č. S157/41; popis: část ústěpu (odpad) z rohovce typu Český kras; délka: 10 mm; šířka: 16 mm; síla: 4 mm; hmotnost: 1 g; kůra: ne; patka: –; dorzální redukce: –; opotřebení: ne.

40. Inv. č. S157/42; popis: amorfni zlomek (odpad) z rohovce typu Český kras; délka: 16 mm; šířka: 10 mm; síla: 6 mm; hmotnost: 1 g; kůra: ne; patka: –; dorzální redukce: –; opotřebení: ne.

41. Inv. č. S157/43; popis: čepel s ulomenou bazální částí z rohovce typu Český kras; délka: 16 mm; šířka: 10 mm; síla: 2 mm; hmotnost: 1 g; kůra: ne; patka: -; dorzální redukce: -; opotřeben: ne.
42. Inv. č. S157/47; popis: čepelové jednopodstavové jádro ze silicítů glacienních sedimentů; délka: 34 mm; šířka: 22 mm; síla: 28 mm; hmotnost: 25 g; kůra: 50-75 %; patka: -; dorzální redukce: ne; opotřeben: ne; poznámka: drobný kus suroviny s počáteční těžbou, na opačné straně jádra se nachází nepodařený pokus o přípravu těžební a úderové plochy.
43. Inv. č. S157; popis: zlomek (odpad) z bavorského deskovitého rohovce typu Abensberg-Arnhofen; délka: 8 mm; šířka: 8 mm; síla: 3 mm; hmotnost: 1 g; kůra: ne; patka: -; dorzální redukce: -; opotřeben: ne.
44. Inv. č. S212/1; popis: ústěp s šikmou koncovou retuší, vyrobený z celého cílového ústěpu z rohovce typu Český kras (obr. 3:9); délka: 21 mm; šířka: 14 mm; síla: 4 mm; hmotnost: 1 g; kůra: 1-10 %; patka: upravená jedním úderem; dorzální redukce: ne; opotřeben: ne.
45. Inv. č. S212/2; popis: retušovaný ústěp, vyrobený z celého preparačního ústěpu z rohovce typu Český kras; délka: 28 mm; šířka: 21 mm; síla: 8 mm; hmotnost: 6 g; kůra: 50-75 %; patka: upravená jedním úderem; dorzální redukce: ne; opotřeben: na boční neretušované hraně.
46. Inv. č. S212/3; popis: ústěpové jádro se změněnou orientací z rohovce typu Český kras; délka: 37 mm; šířka: 23 mm; síla: 10 mm; hmotnost: 11 g; kůra: ne; patka: -; dorzální redukce: ne; opotřeben: ne; poznámka: pokus o těžbu z několika stran, který nebyl moc úspěšný.
47. Inv. č. S212/5; popis: jednopodstavové předjádro z rohovce typu Český kras; délka: 38 mm; šířka: 29 mm; síla: 29 mm; hmotnost: 29 g; kůra: 25-50 %; patka: -; dorzální redukce: -; opotřeben: ne; poznámka: neúspěšný pokus o vytvoření jednopodstavového jádra s vodící hranou kvůli prasklinám v surovině.
48. Inv. č. S212/6; popis: počátkové jednopodstavové jádro z rohovce typu Český kras; délka: 18 mm; šířka: 18 mm; síla: 19 mm; hmotnost: 10 g; kůra: 1-10 %; patka: -; dorzální redukce: -; opotřeben: ne; poznámka: podstava vytvořena dvěma údery.
49. Inv. č. S212/8; popis: čepelové jednopodstavové jádro z rohovce typu Český kras; délka: 24 mm; šířka: 10 mm; síla: 26 mm; hmotnost: 9 g; kůra: 75-100 %; patka: -; dorzální redukce: ne; opotřeben: ne; poznámka: neupravená úderová plocha, těžba rydlovitých čepelí.
50. Inv. č. S212/9; popis: čepel s ulomenou bazální částí z křemence typu Skršín; délka: 28 mm; šířka: 22 mm; síla: 7 mm; hmotnost: 5 g; kůra: ne; patka: -; dorzální redukce: -; opotřeben: ne.
51. Inv. č. S212/12; popis: celý preparační ústěp z rohovce typu Český kras; délka: 23 mm; šířka: 20 mm; síla: 6 mm; hmotnost: 3 g; kůra: 75-100 %; patka: upravená jedním úderem; dorzální redukce: ne; opotřeben: ne; poznámka: v terminální části retuš, která vznikla pohybem v ornici.
52. Inv. č. S212/13; popis: celý preparační ústěp z křemence typu Skršín; délka: 43 mm; šířka: 31 mm; síla: 15 mm; hmotnost: 19 g; kůra: ne; patka: upravená jedním úderem; dorzální redukce: ne; opotřeben: ne.
53. Inv. č. S212/15; popis: čepel s jemnou lokální ventrální pravolaterální retuší, vyrobená na celé čepeli z bavorského deskovitého rohovce typu Abensberg-Arnhofen (obr. 3:11); délka: 25 mm; šířka: 11 mm; síla: 5 mm; hmotnost: 2 g; kůra: 25-50 %; patka: upravená jedním úderem; dorzální redukce: ne; opotřeben: na pravém boku.
54. Inv. č. S212/16; popis: cílový ústěp s ulomenou terminální částí z křemence typu Skršín; délka: 17 mm; šířka: 12 mm; síla: 3 mm; hmotnost: 1 g; kůra: ne; patka: upravená jedním úderem; dorzální redukce: ne; opotřeben: ne.
55. Inv. č. S212/17; popis: vytěžené ústěpové jádro z rohovce typu Český kras; délka: 21 mm; šířka: 11 mm; síla: 16 mm; hmotnost: 3 g; kůra: 1-10 %; patka: -; dorzální redukce: ano; opotřeben: ne; poznámka: úderová plocha upravená primárním facetováním.
56. Inv. č. S212/19; popis: část přepáleného ústěpu (odpad); délka: 20 mm; šířka: 14 mm; síla: 5 mm; hmotnost: 1 g; kůra: ne; patka: -; dorzální redukce: -; opotřeben: ne.

Popis broušené industrie (popis podle *Stolz et al. 2009*)

1. Inv. č. S157/1; popis: část sekeromlatu (obr. 4:3); typ: C9; zachování: 34; délka: 85 mm; šířka: 46 mm; výška: 30 mm; hmotnost: 220 g; průměr vývrtu: -; surovina: severočeský amfibolový rohovec; povrch: vybroušen (s nedobroušenými vkleslinami); hrana ostří: plochá, nepoškozená.
2. Inv. č. S157/2; popis: část sekeromlatu (obr. 4:2); typ: -; zachování: 12; délka: 27 mm; šířka: 39 mm (dochovaná); výška: 15 mm (dochovaná); hmotnost: 25 g; průměr vývrtu: 15 mm; surovina: severočeský amfibolový rohovec; povrch: vybroušen (s četnými nedobroušenými vkleslinami); hrana ostří: -.
3. Inv. č. S157/3; popis: část kopytovité sekery (obr. 4:4); typ: -; zachování: 11 nebo 12; délka: 32 mm; šířka: 29 mm (dochovaná); výška: 9 mm (dochovaná); hmotnost: 11 g; surovina: severočeský amfibolový rohovec; povrch: vybroušen (s velkou vkleslinou na hřbetě); hrana ostří: -.
4. Inv. č. S157/4; popis: celý vývrtek (obr. 4:5); typ: -; zachování: -; výška: 45 mm; průměr: 20 a 12 mm; hmotnost: 25 g; surovina: spilitový tufit typu Máslovice; povrch: -; hrana ostří: -.
5. Inv. č. S157/5; popis: část oštípaného polotovaru sekery (obr. 4:6); typ: -; zachování: 12 nebo 34; délka: 68 mm; šířka: 51 mm (dochovaná); výška: 29 mm (dochovaná); hmotnost: 128 g; surovina: spilitový tufit typu Máslovice; povrch: oštípan; hrana ostří: -.
6. Inv. č. S157/6; popis: celý ústěp suroviny; typ: -; zachování: -; délka: 32 mm; šířka: 54 mm; výška: 10 mm; hmotnost: 16 g; surovina: spilitový tufit typu Máslovice; povrch: oštípan; hrana ostří: -; poznámka: ústěp nese negativy předchozích úderů při výrobě polotovaru broušeného nástroje.
7. Inv. č. S157/7; popis: ústěp suroviny; typ: -; zachování: -; délka: 70 mm; šířka: 65 mm; výška: 11 mm; hmotnost:

Obr. 4. Roblín, okr. Praha-západ. Broušená industrie (1–7) a otloukač (8). Kresba I. Vajglová

75 g; surovina: spilitový tufit typu Máslovice; povrch: oštípán; hrana ostří: -; poznámka: cca 1/2 většího ústěpu má na obou stranách slabé stopy broušení. Smysl této úpravy ústěpu není jasný.

8. Inv. č. S212/1; popis: část vývrtku s ústěpem z broušeného nástroje; typ: -; zachování: -; délka: 52 mm; šířka: 38 mm; výška: 15 mm; průměr: 15 mm; hmotnost: 28 g; surovina: spilitový tufit typu Máslovice; povrch: -; hrana

ostří: –; poznámka: podle vybroušeného povrchu na protilehlé straně vývrtku byl nástroj nejprve vybroušen a pak teprve vyvrtán.

9. Inv. č. S212/2; popis: část kopytovitého klínu (obr. 4:7); typ: A2-3b; zachování: 23; délka: 93 mm; šířka: 29 mm; výška: 41 mm (dochovaná); hmotnost: 193 g; surovina: amfibolit (pravděpodobně z Jílovského pásma); povrch: vybroušen; hrana ostří: –; poznámka: sekundárně využit jako dláto (pracovní stopy na obou koncích).

10. Inv. č. S212/3; popis: celý polotovar kopytovitého sekeromlatu se začatým vrtáním (obr. 4:1); typ: C6; zachování:

15; délka: 85 mm; šířka: 46 mm (celá); výška: 32 mm (celá); hmotnost: 425 g (celková); průměr vývrtu: 17 mm; surovina: spilitový tufit typu Máslovice; povrch: původní a částečně vybroušen; hrana ostří: –; poznámka: pečlivě vybroušen pouze jeden bok. Na druhém boku a hřbetu pouze slabé stopy broušení. Vývrt byl nejprve umístěn asi o 4 mm blíže k týlu a jednomu boku. Po vyvrtání cca 3 mm došlo k jeho přesunutí a vrtání do hloubky 7–8 mm. Podle dochovaného povrchu byl sebrán vhodný kus suroviny, který téměř nebyl upravován štípáním. Podle výrazné nízké výšky břitové části by se v případě dokončení jednalo o nepracovní nástroj (velmi malá délka ostří).

Popis otloukače

1. Inv. č. S157; popis: celý otloukač se stopami po otlokání po celém obvodu (obr. 4:8); typ: –; délka: 63 mm (celá); šířka: 61 mm (celá); výška: 36 mm (celá); hmotnost: 196 g (celková); surovina: křemenný pískovec; povrch: neupra-

ven; pracovní plocha: povrch téměř vyhlazen; otlokáním se vytvořila ve středu pracovní plochy a po celé její délce výrazná hrana; ve středu valounu drobné zjizvení povrchu (retušer?); poznámka: vyroben z říčního valounu.

ROZBOR KERAMIKY

Během dvou sběrů bylo nalezeno celkem 97 zlomků neolitické keramiky z maximálně 97 jedinců. Celková charakteristika keramiky je uvedena na tab. 1–3. Keramika byla malých rozměrů (jen tři jedinci v kategorii 15–35 cm², ostatní v kategorii do 15 cm²) a velmi silně otřelá, což znesnadňovalo identifikaci výzdoby a určení jejího typu.

Jemná keramika převažovala nad hrubou v poměru 62 % ku 38 %. Z materiálu měl největší zastoupení neplavený písčité (32 ks), plavený jemný (30 ks) a plavený hrubý (21 ks). Ostatní materiály byly zastoupeny v minimálním množství (tab. 1). Mezi fragmenty (tab. 2) se objevují nejvíce stěny (88,7 %), dále okraje (9,3 %) a nakonec dna (2 %). Okrajové zlomky se podařilo přiřadit šesti mísám (obr. 2:2,4,5, 18,19) a jedné hruškovité nádobě (obr. 2:17).

Celkově nejméně patnáct jedinců bylo zdobeno vypíchanou výzdobou (tab. 3). Z toho devět jedinců bylo zdobeno dvojpíchy různých rozměrů – jeden kus malým (obr. 2:11), šest kusů středním a dva kusy velkým dvojpíchem (obr. 2:4,7). Dále tři jedinci byli zdobeni trojvípíchem (obr. 2:8,10,14) a jeden jedinec čtyřvípíchem (obr. 2:5). V jednom případě šlo o kombinaci střídavého a souběžného dvojpíchu

Lokalita	Zlomků keramiky	Celkem jedinců	Plavený jemný	Plavený hrubý	Plavený s kamínky	Plavený písčité	Neplavený hrubý	Neplavený s kamínky	Neplavený písčité
Roblín	97	97	30	21	6	3	2	3	32

Tab. 1. Roblín, okr. Praha-západ. Materiál u keramických jedinců

Lokalita	Celkem jedinců	Stěny	Dna	Okraje	Části nádob	Hruška	Miska
Roblín	97	86	2	9		1 (1)	6 (6)

Tab. 2. Roblín, okr. Praha-západ. Zastoupení typu fragmentů a tvarů keramiky. U tvarů jsou v závorce vyjádřeny počty zjištěné na základě okrajových zlomků

Tab. 3. Roblín, okr. Praha-západ. Výzdoba keramiky. Použité zkratky: VO – vypíchaný ornament, NO – nezdobená keramika, TZ – technické zařízení (pupky a ucha)

Lokalita	Celkem jedinců	VO	NO	TZ	StK 21	StK 22	StK 23	StK 24	StK 30	StK 40	Neurčeno
					Dvojpích do 2 mm	Dvojpích 2–3 mm	Dvojpích 3–5 mm	Dvojpích přes 5 mm	Trojvípích	Čtyřvípích	
Roblín	97	15	6	3		2	6	2	3	1	1

(obr. 2:13). U jednoho jedince nebylo možné rozpoznat druh vpichů. Výzdobný motiv se nepodařilo zachytit ani v jednom případě. Pás pod okrajem byl identifikován ve třech případech (obr. 2:4,5,8).

Přítomnost čtyřvpichu, trojvpichu, středního a velkého dvojpichu umožňuje datovat sídliště do IV. fáze kultury s vypíchanou keramikou. Přesnější chronologické zařazení v rámci této fáze ale nedovoluje velká zlomkovitost keramického materiálu a jeho malé množství.

Zlomek s vodorovně provrtaným ouškem (obr. 2:9) z výdutě nádoby má na povrchu šedou až šedo-hnědou engobu. Podle tvaru ouška, přítomnosti engoby a zalomení výdutě pravděpodobně náleží do jiného období (časného eneolitu?).

ROZBOR BROUŠENÉ INDUSTRIE

Celkově registrujeme deset jedinců náležejících do této kategorie nálezů.² Mezi použitými surovinami překvapivě dominují spilitové tufity typu Máslovice (6 ks). V neolitu nejpoužívanější severočeské amfibolové rohovce (další název: metabazity typu Jizerské hory) jsou zastoupeny výrazně méně (3 ks).

Mezi dochovanými kusy převládá překvapivě odpad (4 ks) nad zlomky nástrojů (3 ks), polotovary (2 ks) a sekundárně použitými artefakty (1 ks). I přes celkové malé množství artefaktů nám odpad a polotovary dokládají poměrně intenzivní výrobu broušených nástrojů na lokalitě. Podle typu máme mezi dokončenými nástroji zastoupeny jednu kopytovitou sekeru (obr. 4:4), jeden kopytovitý klín (obr. 4:7) a dva vrtané nástroje (obr. 4:2–3). Odpad a jeden polotovar dokládají výrobu dalších tří vrtaných nástrojů. Nedodělaný polotovar vrtaného nástroje měl mít pravděpodobně podle tenké a malé břitové části nepracovní funkci (obr. 4:1).

ROZBOR ŠTÍPANÉ INDUSTRIE

Zpracování štípané industrie bylo výrazně ztíženo přítomností značného množství naturálních fragmentů rohovců typu Český kras. Zatím však nelze rozhodnout, jestli byla na lokalitu donášena z blízkých výchozů, nebo jestli jsou její zdroje přímo v tomto prostoru. Kvůli špatné kvalitě této suroviny nelze totiž často odlišit naturální úštěpy od záměrně vytvořených. Rovněž sporadické negativy u větších kusů surovin mohou představovat nepodařené pokusy o vytvoření jádra či zkoušku suroviny. Mnohokrát ale jistě vznikly jen při pohybu v ornici. V neposlední řadě se vytvořila při transportech v ornici na mnoha jedincích nepravidelná lokální retuš, která se nesnadno odlišuje od záměrné úpravy polotovarů. Z těchto důvodů musíme být při posuzování industrie z této suroviny více než obezřetní.

Surovina

Početní i procentuální zastoupení jednotlivých druhů surovin ukazuje tab. 4. V souboru jasně dominují rohovce typu Český kras s 53,6 % (dále jen RcČK), následované deskovitou varietou bavorských rohovců typu Abensberg-Arnhofen s 19,6 % (dále jen BRAA), silicity glacienních sedimentů s 10,7 % (dále jen SGS), křemenci typu Skršíň s 7,1 % (dále jen KcS) a Tušimice s 3,6 % (dále jen KcT). U jednoho artefaktu

Druh suroviny	Počet kusů	%
Rohovec typu Český kras	30	53,6
Bavorský rohovec typu Abensberg-Arnhofen	11	19,6
Silicity glacienních sedimentů	6	10,7
Křemenec typu Skršíň	4	7,1
Křemenec typu Tušimice	2	3,6
Spálená	2	3,6
Neurčeno	1	1,8
Celkem	56	100

Tab. 4. Roblín, okr. Praha-západ. Zastoupení jednotlivých druhů suroviny

se nepodařilo surovinu určit a dva byly spálené (tj. také neurčitelné). RcČK se lokálně využívaly v prostoru mezi Loděnicemi a Prahou-Stodůlkami v kultuře s vypíchanou keramikou (Stolz – Smolová 2014, 546–547), proto nepřekvapuje jejich využití i na zdejším sídlišti. Jejich hojně zastoupení i četné naturální fragmenty suroviny naznačují bezprostřední blízkost jejich výchozů. Převaha BRAA či SGS spolu s přítomností KcT a KcS je typická pro všechna sídliště mladšího stupně kultury s vypíchanou keramikou v celé oblasti jihozápadní části středních Čech (např. Benková 2001, 111–112; Stolz 2009, 278; Řídký – Stolz – Zápotocká 2009, 199).

² Mikroskopické posouzení použitých surovin provedli RNDr. Vladimír Šrein, CSc., z České geologické služby a RNDr. Blanka Šreinová z Národního muzea, kterým bychom chtěli poděkovat.

Tab. 5. Roblín, okr. Praha-západ.
Zastoupení štípané industrie
v jednotlivých výrobních
kategoriích podle druhů surovin

Druh suroviny	Počet	Jádra	Úštěpy	Čepele
Rohovec typu Český kras	30	9	16	5
Bavorský rohovec typu Abensberg-Arnhofen	11		3	8
Silicit glacigenních sedimentů	6	1	2	3
Křemenec typu Skršín	4		3	1
Křemenec typu Tušimice	2		2	
Spálená	2		2	
Neurčeno	1			1
Celkem	56	10	28	18

Tab. 6. Roblín, okr. Praha-západ.
Zastoupení štípané industrie
v jednotlivých morfologických
kategoriích podle druhů surovin

Druh suroviny	Počet	Jádra	Úštěpy	Čepele	Nástroje
Rohovec typu Český kras	30	9	13	4	4
Bavorský rohovec typu Abensberg-Arnhofen	11		3	4	4
Silicit glacigenních sedimentů	6	1	2		3
Křemenec typu Skršín	4		3	1	
Křemenec typu Tušimice	2		2		
Spálená	2		2		
Neurčeno	1				1
Celkem	56	10	25	9	12

Výrobní a morfologické kategorie

Ve výrobních kategoriích (tab. 5) převládají úštěpy a odpad (50 %) nad čepelími a jejich segmenty (32,1 %) a formami předjádrovými a jádry (17,9 %). Vysoké zastoupení předjader, jader a úštěpů z RcČK dokládá poměrně intenzivní výrobu štípané industrie z této suroviny. V morfologických kategoriích (tab. 6) opět převažují úštěpy a odpad (44,6 %) nad nástroji (21,4 %), jádry (17,9 %) a čepelími a jejich segmenty (16,1 %).

Formy předjádrové a jádra

V souboru se vyskytovalo celkem deset předjader a jader, kdy devět bylo vyrobeno z RcČK a jediné ze SGS. Posledně jmenované jádro náleží téměř netěženému drobnému jedinci z malého kusu suroviny se silnou patinou na téměř celém povrchu. Nyní se věnujme předjádřům a jádřům z RcČK. Dva artefakty představují pokusy o vytvoření jader, které se nezdařily (tj. předjádra). Z dalších dvou jader byly zřejmě těženy úštěpy z několika stran bez připravené podstavy. Z jednoho drobného jádérka byly sbíjeny rydlovité čepele. U dalších dvou drobných jáderek s připravenou jednou podstavou měly být těženy drobné úštěpy. Odštěpovač sloužil k odštěpování drobných úštěpů bipolárním sbíjením (obr. 3:10). Pouze jediné jádro mělo větší rozměry a upravenou podstavu a těžební plochu pro těžbu pravidelných čepelí (obr. 3:4).

Úštěpy a odpad

Soubor obsahoval celkem 28 kusů úštěpů a odpadu, přičemž tři kusy (vše RcČK) byly použity k výrobě nástrojů. Mezi použitými surovinami dominuje RcČK (16 ks) a dále se objevuje v počtu dvou až tří kusů BRAA, SGS, KcS, KcT a spálené neurčitelné artefakty (tab. 5). Podle typu jednoznačně převažují preparační úštěpy (12 ks) nad cílovými (6 ks) a odpadem (4 ks). Část úštěpů (6 ks) z RcČK se však nepodařilo přesněji zařadit. Vizualně pozorovatelné opotřebení bylo pravděpodobně zjištěno pouze u jednoho retušovaného úštěpu z RcČK. Srpový lesk nebyl identifikován.

Čepele a jejich fragmenty

Soubor celkem obsahoval 18 čepelí nebo jejich částí. Mezi použitými surovinami máme zastoupeny BRAA (8 ks), RcČK (5 ks), SGS (3 ks), KcS (1 ks) a neurčitelnou surovinu (1 ks; tab. 5). K výrobě retušovaných nástrojů bylo použito devět jedinců (4 ks BRAA, 3 ks SGS, 1 RcČK a 1 ks neurčená surovina). Původní povrch se zachoval na sedmi čepelích z BRAA a čepelí z neurčitelné suroviny. Patka byla zjištěna u 10 jedinců, z toho šestkrát byla upravená jedním úderem a jednou sekundární preparací. Dále

byla jednou bodová, jednou primárně facetovaná a jednou neurčená. U dvou čepelí (z BRAA a SGS) byla identifikována i tzv. dorzální redukce upravující hranu mezi těžní plochou a podstavou odbitím drobných ústěpů z těžní plochy jádra. Mezi jednotlivými typy čepelí máme rovnoměrně zastoupeny čepel s ulomenou bazální částí (5 ks), čepel s ulomenou terminální částí (4 ks) a celé čepel (4 ks). Vizuálně pozorovatelné opotřebení bylo zjištěno na šesti čepelových nástrojích (3 ks BRAA, 2 ks SGS a 1 ks RcČK) a na třech neretušovaných čepelích (2 ks BRAA a 1 ks RcČK). Srpový lesk byl identifikován na jednom nástroji (*obr. 3:12*).

Nástroje

Do sekundárně retušovaných nástrojů jsme zařadili dvanáct jedinců. K jejich zhotovení byly využity převážně čepel (9 ks) a jen málo ústěpy (3 ks). Mezi surovinami jsou zastoupeny RcČK (4 ks), BRAA (4 ks), SGS (3 ks) a neurčitelná surovina (1 ks).

Mezi nástroji registrujeme tři čepel s koncovou retuší (2 ks na jednom konci a 1 ks na obou koncích; *obr. 3:2,12*), čepelovitý ústěp s retušovaným koncem (*obr. 3:9*), nehtovité škrabadlo (*obr. 3:6*), škrabadlo na čepeli s retuší na obou bocích (*obr. 3:1*), zlomenou čepel se strmou konkávní retuší na jedné hraně, zlomenou čepel se strmou dorzální retuší na jedné hraně a jemnou dorzální retuší na druhé hraně (*obr. 3:7*), čepel s jemnou dorzální retuší na jedné hraně a s jemnou ventrální retuší na druhé hraně (*obr. 3:5*), čepel s jemnou lokální ventrální retuší (*obr. 3:11*) a pravděpodobně dva retušované ústěpy (*obr. 3:3*).

Dvě menší čepel s koncovou retuší (*obr. 3:12*), čepelovitý ústěp s retušovaným koncem (*obr. 3:9*) a čepel s lokální retuší (*obr. 3:11*) pravděpodobně sloužily podle úpravy konců a shodné velikosti mezi 20–30 mm jako vkládky do řezných nástrojů (nožů či srpů). U jedné čepel s retušovanými oběma konci to potvrzuje i přítomnost srpového lesku (*obr. 3:12*).

ZÁVĚR

Podle dosavadních znalostí bylo povodí drobného potoka Švarcava v průběhu celé kultury s lineární keramikou a staršího stupně kultury s vypíchanou keramikou neosídleno. Někdy v průběhu IV. fáze kultury s vypíchanou keramikou vzniká na jeho horním toku na katastru dnešního Roblína pojednávané sídliště. Hmotný inventář obsahuje standardní spektrum neolitických nálezů. Za připomenutí stojí poměrně intenzivní pokusy o využití zdejšího nekvalitního rohovce typu Český kras. Je to ale jev poměrně typický pro většinu sídlišť v oblasti mezi Loděnicemi a Prahou-Stodůlkami v mladším stupni této kultury. Překvapují jen poměrně četné důkazy výroby broušených nástrojů ze spilitových tufitů typu Máslovice na rozdíl od obvykle v neolitu užívaných severočeských amfibolových rohovců. Podle keramických nálezů sídliště zřejmě zaniká ještě v průběhu stejné fáze (tj. IV. fáze StK), v které vzniklo. Zatím nemáme žádné důkazy, že by se dožilo V. fáze této kultury, i když ve sběrových souborech se prvky poslední fáze identifikují velice obtížně.

EXKURZ: NEOLITICKÉ OSÍDLENÍ KARLICKÉHO POTOKA A ŠVARCAVY

Sídliště u Roblína představuje jedinou neolitickou lokalitu na drobné vodoteči Švarcavě. Podobnou situaci zaznamenáváme i na sousedním Karlickém potoce, odkud známe také pouze jedno neolitické sídliště. V roce 1936 zde našel J. Špaček dva zlomky zdobené keramiky kultury s vypíchanou keramikou, z nichž jeden lze přesněji datovat do mladšího stupně této kultury (*Sklenář 1978, 8*).

Do nedávné doby nám absence záchranných výzkumů a povrchových průzkumů v této oblasti nedovolila vytvořit si přesnější představu o vývoji a struktuře pravěkého osídlení. Není tedy jisté, zda se jedná pouze o současný stav poznání, nebo o skutečný odraz nevýrazné neolitické aktivity v této oblasti. Současné povrchové průzkumy i četné archeologické dozory v rámci archeologické památkové péče od konce 90. let 20. století výrazně zlepšily poznání tohoto regionu, a proto se dnes můžeme pokusit o stručné shrnutí jeho neolitického a okrajově i dalšího pravěkého osídlení.

Sledovaný mikroregion má přibližné rozměry 6 × 3–4 km a rozkládá se mezi obcemi Vysoký Újezd na severu, Kozolupy na západě, Mořinka na jihu a Třebotov na východě (*obr. 5*). Prostor vyústění obou výše zmíněných toků do údolí Berounky již patří do odlišného sídelního regionu, proto se jím nezabýváme. Poměrně zvládnutý terén se sklání od severozápadu k jihovýchodu. Nadmořská výška se pohybuje mezi 290 a 425 m. Severozápadní část je silně odlesněna a využívána jako pole a pastviny, jihovýchodní část je dodnes poměrně výrazně zalesněna. Geomorfologicky je severozápadní část rovinatá, střední část mírně

zvlněná s údolími obou potoků a jejich přítoky a jihovýchodní výrazně členitá s četnými pahorky a výrazně zaříznutými údolími obou potoků. Z geologického hlediska převládají v údolích obou potoků a jejich přítoků spraše a sprašové hlíny. V jihovýchodní části mikroregionu a ve větších vzdálenostech od vodních toků dominují paleozoické prachovce, vápence a vápnité břidlice. Pokryv tvoří hnědozemě, hnědé půdy a rendziny. Klimaticky jde o mírně teplý a suchý region s průměrnými ročními teplotami 7–8,5 °C a s ročními srážkami ve výši 450–550 mm.

V posledních patnácti letech zde proběhlo několik desítek dozorů Ústavem archeologické památkové péče středních Čech, kdy především liniové stavby (kanalizace, plynofikace a vodovody) pokryly rozsáhlé prostory velkou sítí řezů. Dále zde probíhají intenzivní povrchové průzkumy D. a D. Stolzových a P. a M. Hradcových, které doposud zasáhly cca 50–60 % terénu potenciálně vhodných k pravěkému zemědělskému osídlení. Ze starších akcí registrujeme na Švarcavě pouze výše pojednané sídliště kultury s vypíchanou keramikou u Roblína. Dále na Karlickém potoce bylo J. Špačkem objeveno ve 20. a 30. letech 20. století v poloze „V Brodčích“ cca 1,3 km severovýchodně od Mořiny několik zlomků keramiky kultury s vypíchanou keramikou a kultury laténské (Sklenář 1978, 8, 24). Na jižním okraji sledovaného mikroregionu na drobné vodoteči ústící do Berounky našel v roce 1978 P. Břicháček sídliště ze střední doby bronzové (Břicháček 1982). Při současných povrchových průzkumech bylo doposud zjištěno pouze nedatované pravěké sídliště východně od Kozolup (nepublikováno) v roce 2014 a na ploše neolitického sídliště u Roblína byla v roce 2013 objevena laténská a asi i další pravěká komponenta. Lidskou aktivitu v mikroregionu ještě dokládají ojedinělé nálezy pravěké keramiky na třech místech u Mořiny a na jednom místě u Lužců.

Výše uvedené poznatky můžeme shrnout do následujících zjištění. Prostor obou potoků nebyl stabilní součástí neolitické sídelní oikumeny. Ta přitom ke sledovanému mikroregionu přiléhala ze severu a východu – údolí Radotínského potoka (Stolz – Stolzová – Smolová 2015), severozápadu – kotlina u Loděnic (Benková – Čtverák 1997; Zápotocká 2001) a jihu až jihovýchodu – údolí Berounky od Řevnic směrem ku Praze (Zápotocká 1982, 155). Byl pouze příležitostně a krátkodobě využíván v mladším stupni kultury s vypíchanou keramikou (obr. 5), když z nějakého důvodu nestačily prostory ve výše popsané okolní sídelní oikumeně. Samozřejmě úplně nemůžeme vyloučit ani pokus o kolonizaci ze vzdálenější oblasti. Překvapivě podobnou situaci vidíme i v dalších pravěkých obdobích (obr. 5). Mikroregion stále leží na okraji stabilně nebo téměř stabilně osídleného území (Radotínský potok, kotlina u Loděnic a údolí Berounky mezi Hlásnou Třebaní a Černošicemi), přesto zde vidíme pouze krátkodobé a nepočtené sídelní aktivity ve střední době bronzové, době laténské a dalších, zatím nedatovaných časových úsecích.

Všechny tyto krátkodobé kolonizační pokusy pravděpodobně dokládají, že mikroregion má zřejmě nepatrně horší podmínky pro zemědělskou produkci než bezprostřední okolí. Z tohoto důvodu zůstával po většinu zemědělského pravěku vně sídelní oikumeny a byl využíván k osídlení pouze příležitostně už od neolitu po celý zemědělský pravěk.

Pro zkoumání vývoje pravěkého osídlení na obecné úrovni je poměrně důležité zjištění, že tento rozdíl nebyl zachycen v současných klimatických a pedologických mapách. Celá oblast mezi Radotínským a Karlickým potokem a Loděnicemi má shodné klimatické a pedologické poměry.

Obr. 5. Povodí Karlického potoka a Švarcavy s doloženým pravěkým osídlením. Kolečko – neolit a doba laténská, čtvereček – střední doba bronzová, trojúhelníček – zemědělský pravěk

LITERATURA

- Benková, I. 2001: Kamenná industrie z Loděnic. Výzkum 1978–1980, Archeologie ve středních Čechách 5, 107–128.
- Benková, I. – Čtverák, V. 1997: Loděnice, okr. Beroun, 1995–1996. Neolitické sídliště, Archeologie ve středních Čechách 1, 83–100.
- Břicháček, P. 1982: Rovina, o. Hlásná Třebáň, okr. Beroun, Výzkumy v Čechách 1978–79, 116.
- Řídký, J. – Stolz, D. – Zápotocká, M. 2009: Neolitické osídlení v Černém Vole (Praha-západ). Formy objektů, keramika a štípaná industrie z výzkumů 1975–1977 a 1914, Praehistorica 28, 177–236.
- Sklenář, K. 1978: Okresní muzeum v Berouně. Katalog pravěké sbírky. Zprávy Československé společnosti archeologické 20. Praha.
- Stolz, D. 2009: Neolitické a eneolitické osídlení Hořovické kotliny se zaměřením na kamennou industrii. Nepublikovaná disertační práce. FF UK Praha.
- Stolz, D. – Smolová, H. 2014: Sídliště kultury s vypíchanou keramikou v Chýnicích, okr. Praha-západ, Archeologie ve středních Čechách 18, 539–547.
- Stolz, D. – Stolzová, D. – Smolová, H. 2015: Neolitické lokality na Radotínském potoce zjištěné povrchovou prospekci a drobnými záchrannými výzkumy, Archeologie ve středních Čechách 19, 89–114.
- Zápotocká, M. 1982: Chlustina, okr. Beroun. Příspěvek k neolitickému osídlení Hořovicka, Archeologické rozhledy 34, 121–159.
- Zápotocká, M. 2001: Loděnice, okr. Beroun. Objekty z doby kultury s vypíchanou keramikou a začátek fáze StKIVb, Archeologie ve středních Čechách 5, 41–105.

A SETTLEMENT OF THE STROKED POTTERY CULTURE NEAR ROBLÍN, PRAGUE-WEST DISTRICT

A fieldwalking survey provided new information on a Neolithic site near Roblín. The settlement was founded during phase IV of the Stroked Pottery culture. The material inventory consists of a standard range of Neolithic finds. The relatively intense attempts at utilization of local low-quality chert of the Bohemian Karst type are worth mentioning. It is a relatively common practice in the majority of local settlements in the late phase of this culture. The evidence for the use of Máslovice type spilitic tuffites for the production of ground stone tools and the preference given to this material over North Bohemian amphibolitic cherts are surprising.

The settlement near Roblín represents the only Neolithic site located on the small watercourse of Švarcava. A similar situation is also present on the nearby Karlický Brook, where only one Neolithic settlement is known. The surroundings of both brooks were not a standard part of the Neolithic settlement area and were only occasionally and temporarily utilized during the late phase of the Stroked Pottery culture. A surprisingly similar situation can be observed in other prehistoric periods (Fig. 5). Such short-term colonization attempts probably prove that the microregion probably has slightly less attractive conditions for farming than its immediate vicinity and therefore remained out of the settlement area for most of agricultural prehistory. It was only occasionally used for settlement.

Fig. 1. Roblín, Prague-West District. Location of the site

Fig. 2. Ceramic finds

Fig. 3. Chipped stone industry

Fig. 4. Ground stone industry (1–7) and a hammerstone (8)

Fig. 5. Catchment area of the Karlický Brook and Švarcava with documented prehistoric settlement. Circle – Neolithic and La Tène period, square – Middle Bronze Age, triangle – agricultural prehistory

English by Jan Machula

DANIEL STOLZ

ÚSTAV ARCHEOLOGICKÉ PAMÁTKOVÉ PÉČE STŘEDNÍCH ČECH, NAD OLŠINAMI 3/448, 100 00 PRAHA 10
daniel.stolz@uappsc.cz

HANA SMOLOVÁ

ÚSTAV PRO ARCHEOLOGII FF UK, CELETNÁ 20, 116 36 PRAHA 1
hana.knotová@seznam.cz